

Profesionál: Internista vůči pacientům aplikuje osvědčené postupy a dodržuje vysoké etické standardy. Internista je lékař vyškolený ve vědeckých základech medicíny, který se specializuje na vyhodnocení, diagnostiku a léčbu obecných zdravotních problémů, atypických projevů, mnohočetných obtíží a následných komplexních zdravotních problémů a systémových poruch.

Mluvčí: Internista, vynikající profesionálním přístupem k pacientům a jejich rodinám. Internista by také měl usnadnit a podpořit účast pacientů na péči o vlastní zdraví a pomáhat jim při rozhodování o zdravotních problémech.

Spolupracovník: Internista pracující efektivně s dalšími lékaři a zdravotníky. Jako součást širšího zdravotnického týmu musí internista efektivně koordinovat péči poskytovanou jinými odborníky ve prospěch pacienta.

Vůdce: Internista, který přispívá ke zlepšování zdravotnické informovanosti v týmech, organizacích a systémech. Pozice internisty v této roli vyžaduje manažerské dovednosti.

Ochránce zdraví: Role internisty v péči a zlepšování zdravotního stavu pacientů a obyvatel. Internista musí být ochráncem zdraví jak pro jednotlivé pacienty, tak i v rámci společnosti jako celku. Vznik mnoha chronických onemocnění je ovlivněn rizikovými faktory spojenými se životním stylem.

Učenec: Internista se věnuje celoživotnímu pokračujícímu profesnímu rozvoji, angažuje se v celoživotním vzdělávání.

Vzdělávání založené na kompetencích (Competency-based learning)

Kromě definování rolí internisty (viz výše) je hlavní odlišností programu vytvořeného EBIM odlišný rámec vzdělávacího procesu. Naše tradiční vnímání (nejen) postgraduálního vzdělávání je založeno na souhrnu vědomostí, případně zkušeností, které má školenec získat během vzdělávacího procesu, tedy „knowledge-based“ vzdělávání. Tato suma znalostí je následně ověřována při zkouškách

(kmenová, atestační). Výsledným produktem je lékař, který osvědčil dostatečné znalosti z oboru, ale příliš nevíme, zda je po absolvování specializačního vzdělávání dostatečně připraven pro praxi internisty. Vzdělávací program EBIM navrhuje jiný přístup k výuce, který je založený na získání výsledných kompetencí, „competency-based learning“. Vzdělávání založené na kompetencích je přístup zaměřený na posilování a rozvoj konkrétních dovedností a schopností, které jsou potřebné pro cílovou pracovní pozici (v tomto případě tedy pro jednotlivé kompetence internisty uvedené výše) (13, 14). Zjednodušeně lze uvést, že při tomto přístupu definujeme nikoliv obsah, ale cíl vzdělávání (tedy kompetence či profil internisty) a na tento cíl je vzdělávací program zaměřen. K ověření toho, zda lékař získal potřebné kompetence, by měl být rozvoj jeho pokroku během přípravy průběžně sledován a hodnocen. Ke sledování pokroku školenec je nutné stanovit „milníky“, tedy schopnosti, které má lékař dosáhnout na závěru společného kmene a na konci postgraduálního vzdělávání. Tyto požadavky na kompetence internisty na konci kmene a při ukončení specializovaného výcviku jsme již z programu EBIM převzali do našeho vzdělávacího programu, jsou obsaženy ve vyhlášce č. 397/2020 o vzdělávání v základních kmenech lékařů a ve vzdělávacím programu pro vlastní specializovaný výcvik pro obor vnitřní lékařství z roku 2019 (15).

Chceme-li průběžně hodnotit, jak jednotliví lékaři nabývají cílových kompetencí internisty, nelze vystačit se dvěma zkouškami v průběhu pětiletého vzdělávacího procesu. Možnou formou ověřování pokroku ve vzdělávání je stanovení tzv. EPAs (Entrustable Professional Activities) (16). Tyto „ověřitelné odborné činnosti“ představují jednotlivé kompetence v každodenní praxi. Skládají se z běžných odborných činností, které internisté provádějí ve své klinické praxi a které lze hodnotit. V klasickém pojetí našeho vzdělávacího programu je uveden seznam konkrétních dovedností, které by si měl lékař v průběhu vzdělávacího programu osvojit (punkce cév, výpotků, vyhodnocení EKG, rtg hrudníku apod.). Výčet možných

Obr. 2. Rozsah požadovaných znalostí a dovedností na konci specializovaného výcviku (upraveno podle citace 15)

Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností na konci specializačního vzdělávání a požadavky na teoretické znalosti a praktické dovednosti, které jsou předmětem prověřování při atestační zkoušce
<p>Lékař se specializovanou způsobilostí je kromě požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností na konci kmene dále schopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ získat kompletní anamnestické údaje, včetně detailních a citlivých informací, které mohou ovlivnit diferenciální diagnostiku ■ provést kompletní fyzikální vyšetření, identifikovat i málo obvyklé abnormality ■ školit mladší lékaře v provádění fyzikálního vyšetření ■ stanovit předpokládanou prognózu pacienta a vývoj jeho nemoci, včetně kategorizace péče ■ přizpůsobit péči preferencím pacienta, při podávání informací důležitých pro rozhodnutí pacienta respektovat jeho schopnost rozhodování a hodnoty ■ ujistit se, že pacient a jeho rodina jsou informováni o rizicích a konsekvencích možných variant postupu ■ definovat indikace, zhodnotit rizika a provést základní interpretaci pokročilých vyšetřovacích metod a činit na základě výsledků těchto vyšetření přiměřená klinická rozhodnutí ■ získat souhlas pacienta před provedením invazivních procedur a zajistit následnou péči ■ projevit dostatečné znalosti v diagnostice a léčbě nejasných a rozvíjejících se stavů ve vnitřním lékařství ■ projevit dostatečné znalosti o poskytování preventivní péče ■ demonstrovat dostatečné znalosti pro samostatné zvládnutí péče o pacienty se širokým spektrem interních onemocnění ■ demonstrovat dostatečné znalosti pro zhodnocení a léčbu málo obvyklých nebo překrývajících se příznaků a onemocnění ■ zvládnout třídění pacientů s ohledem na naléhavost klinického stavu, možnost deteriorace pacienta a dostupné zdroje péče ■ demonstrovat dostatečné znalosti ke včasné identifikaci a léčbě stavů vyžadujících intenzivní péči ■ efektivně využívat konzultace lékařů jiných odborností ■ koordinovat diagnostiku, léčbu a další sledování v situacích, které vyžadují spolupráci více odborností ■ poskytovat konzultace pro další odbornosti s jasnými a závěry a doporučeními ■ poskytovat konzultace u polymorbidních pacientů s komplexními klinickými problémy a provádět vyhodnocení jejich rizika ■ poskytovat paliativní a terminální péči pacientům a podporu jejich rodinám